
Κείμενο θέσεων του Ευρωπαϊκού Lobby Γυναικών για τη Διεθνή Διάσκεψη για τον πληθυσμό και την ανάπτυξη Κάιρο, Σεπτέμβρης 1994

Η Διάσκεψη των Η.Ε. για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη, που θα γίνει στο Κάιρο το Σεπτέμβριο του 1994, θα πρέπει να ασχοληθεί με καίρια ζητήματα που επηρεάζουν πολύ τις γυναίκες. Σκοπός της θα είναι να υιοθετηθεί ένα πρόγραμμα δράσης για τον πληθυσμό για τα επόμενα 20 χρόνια, που θα έχει ως κατευθυντήρια αρχή το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Αυτό το κείμενο θέσεων του Ευρωπαϊκού Λόμπυ Γυναικών (EWL) όχι μόνο σχολιάζει το υπάρχον Σχέδιο Προγράμματος Δράσης, αλλά κάνει και εισηγήσεις, ειδικότερα όσον αφορά στα ζητήματα των γυναικών και του πληθυσμού.

Το EWL υπογραμμίζει το δικαίωμα του ατόμου να κάνει τις δικές του επιλογές. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, η διαφύλαξη της αυτονομίας των γυναικών είναι ιδιαίτερα σημαντική. Η πολιτική για το δημογραφικό πρόβλημα πρέπει να διέπεται από την αρχή της διαφύλαξης των συμφερόντων όλων των ανθρώπων.

Το EWL πιστεύει ότι αποτελεί βασικό ανθρωπινό δικαίωμα των γυναικών να ελέγχουν τις αναπαραγωγικές επιλογές τους. Η οποιαδήποτε πολιτική και η εφαρμογή της στο πλαίσιο αυτό δεν πρέπει να παραβιάζουν τη βασική αυτή αρχή.

Η διαμόρφωση και η εφαρμογή προγραμμάτων για τον πληθυσμό πρέπει να γίνεται με άμεση συνεννόηση με τις γυναίκες και τις γυναικείες οργανώσεις σε όλα τα επίπεδα. Εξίσου σημαντικό είναι οι κυβερνήσεις και όσοι διαμορφώνουν πολιτική να διαθέτουν επαρκείς πόρους και να στοχεύουν στο να βελτιώσουν τη μόρφωση και να κάνουν προσιτό ένα μεγάλο αριθμό υπηρεσιών αναπαραγωγικής υγείας, που να εξασφαλίζει αποτελεσματικές και ασφαλείς μεθόδους για τον έλεγχο της αναπαραγωγής.

Ο οικογενειακός προγραμματισμός, η υγεία γενικώς καθώς και η αναπαραγωγική υγεία πρέπει να είναι αναπόσπαστο μέρος οποιασδήποτε πολιτικής για τον πληθυσμό.

Βασικές αρχές

Το EWL υποστηρίζει τις ακόλουθες αρχές σχετικά με την τακτική της που αφορά τον πληθυσμό:

1. Να διέπεται από τις αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
2. Να ανταποκρίνεται στις γυναίκες, στις ανάγκες και στους περιορισμούς τους.
3. Να μη βασίζεται ο οικογενειακός προγραμματισμός στον καταναγκασμό.
4. Να μη συγκρούεται με το δικαίωμα των γυναικών ν' αποφασίζουν για τον αριθμό των παιδιών τους και για το πότε θα γίνουν αυτά τα παιδιά. Επίσης, να προτάσσεται η αυτονομία των γυναικών οποιασδήποτε σκέψης για έλεγχο του πληθυσμού.
5. Να δημιουργεί στους άνδρες συνείδηση του ρόλου και των ευθυνών τους στη διαδικασία αναπαραγωγής και ανατροφής των παιδιών.
6. Να είναι προσιτές σε όλες τις γυναίκες πλήρεις και δωρεάν υπηρεσίες μέριμνας της αναπαραγωγικής υγείας. Επίσης να έχουν οι γυναίκες ελεύθερη επιλογή της μεθόδου ε-

λέγχου των γεννήσεων με πλήρη ενημέρωση για τις πιθανές παρενέργειες κάθε μιας από αυτές τις μεθόδους.

7. Να προστατεύει η διεθνής κοινότητα τις γυναίκες από κάθε μορφή σεξουαλικής υποδούλωσης και βίας, από αναγκαστικούς γάμους, ακρωτηριασμούς γεννητικών οργάνων κ.λπ. να μεριμνά για την εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης εις βάρος του κοριτσιού.

8. Να επεκταθούν τα κριτήρια για την παροχή πολιτικού ασύλου ώστε να περιλαμβάνουν τις ειδικές διακρίσεις που υπάρχουν εις βάρος των γυναικών εξαιτίας του φύλου τους.

9. Να ταχθούν οι γυναίκες των χωρών του Βορά αλληλέγγυες με τις γυναίκες του Νότου.

10. Να διατεθούν επαρκείς πόροι από τη διεθνή κοινότητα και από τους οικονομικούς οργανισμούς, για τη βελτίωση της ζωής και των συνθηκών εργασίας των γυναικών.

11. Να απολαμβάνουν οι μετανάστες την ίδια μεταχείριση με τους γη-

γενείς και να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης εις βάρος των μεταναστριών.

12. Να ενταχθούν οι αρχές αυτές σε μέτρα πολιτικής και να εφαρμοσθούν οι τακτικές αυτές εν συνεννοήσει με τις γυναίκες και τις γυναικείες μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Σχόλια και εισηγήσεις για το Σχέδιο Προγράμματος Δράσης.

1. **Πληθυσμός και αυτοδύναμη ανάπτυξη** — Κεφάλαιο III του Σχεδίου Προγράμματος Δράσης της Διάσκεψης του Κάιρου.

Οι γυναίκες παίζουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή προγραμμάτων για αυτοδύναμη ανάπτυξη. Ο ρόλος αυτός θα γίνει πιο ορατός και θα τύχει αναγνώρισης, αν δοθεί στις γυναίκες, σε όλα τα επίπεδα, πρόσβαση στο διάλογο για αυτοδύναμη ανάπτυξη. Πέρα απ' αυτό, οι χώρες του Βορά πρέπει να αναλάβουν την πλήρη ευθύνη για τη δυσανάλογα μεγάλη επιβάρυνση που προκαλούν στο περιβάλλον. Πρέπει επίσης να μεταφερθούν πόροι από το Βορά στο Νότο.

Το EWL διακηρύσσει την αλληλεγγύη του προς τις γυναίκες του Νότου.

II. Ισότητα των φύλων, ισότητα και ενίσχυση των γυναικών — Κεφάλαιο IV του Σχεδίου Προγράμματος Δράσης της Διάσκεψης του Καΐρου.

Το EWL υποστηρίζει τους σκοπούς και τη δράση που περιγράφονται στο Κεφάλαιο αυτό του Σχεδίου Δράσης. Δυστυχώς το Κεφάλαιο δεν προβλέπει πρακτικές οδηγίες για να τεθούν σε εφαρμογή οι σκοποί και οι ενέργειες. Ειδικά, ο ρόλος των εθνικών κυβερνήσεων και των Ηνωμένων Εθνών δεν ορίζεται με σαφήνεια. Επιπλέον, πολύ λίγα αναφέρονται για το πώς θα εξευρεθούν οι πόροι για τους σκοπούς που επιδιώκονται.

Το EWL καλεί τις κυβερνήσεις, τη Διεθνή Κοινότητα, καθώς και τους περιλαμβανόμενους διεθνείς οικονομικούς οργανισμούς να αναλάβουν τις απαιτούμενες οικονομικές δεσμεύσεις για τους σκοπούς που διακηρύσσονται σ' αυτό το κεφάλαιο.

Το EWL υπογραμμίζει την ανάγκη να συμμετέχουν οι γυναίκες σε όλα τα κέντρα λήψεως αποφάσεων.

Πρέπει να γίνεται τακτική αξιολόγηση των προγραμμάτων από τη σκοπιά του φύλου και να δημιουργηθούν μηχανισμοί για την επανόρθωση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων.

III. Η οικογένεια, οι ρόλοι της, η σύνθεση και η δομή της — Κεφάλαιο V του Σχεδίου Προγράμματος Δράσης της Διάσκεψης του Καΐρου.

Το EWL καλεί όλες τις κυβερνήσεις να κάνουν γνωστές τις διάφορες μορφές οικογένειας που υπάρχουν, και να λάβουν υπόψη τις ανάγκες των διαφόρων οικογενειακών μονάδων. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό κυρίως για τα νοικοκυριά που έχουν γυναίκα επί κεφαλής.

Η αυξημένη συμμετοχή στην αγορά εργασίας ενισχύει τις γυναίκες και πρέπει να υποστηρίζεται από τις κυβερνήσεις. Πρέπει να ισχύουν τακτικές και μέτρα που θα κάνουν δυνατό στις γυναίκες και στους άνδρες να συνδυάσουν τις ευθύνες τους προς την οικογένεια με τις ευθύνες τους προς τη δουλειά. Ειδικότερα, οι κυβερνήσεις και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις πρέπει να αναζητήσουν τρόπους, ώστε να παρέχουν κατάλληλες υπηρεσίες παιδικής μέριμνας.

Όλες οι κυβερνήσεις καλούνται να υπογράψουν, να κυρώσουν και να εφαρμόσουν τη σύμβαση των Η.Ε. Ενάντιον Κάθε Μορφής Διάκρισης εις βά-

ρος των Γυναικών. Η διεθνής κοινότητα πρέπει να υποσχεθεί ότι θα απαγορεύσει τους γάμους παιδιών, τον ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων και άλλες μορφές βίας που αφορούν το φύλο.

IV. Πληθυσμιακή αύξηση και δομή — Κεφάλαιο VI του Σχεδίου Προγράμματος Δράσης της Διάσκεψης του Καΐρου.

Πρέπει, με κάθε τρόπο, να αποφευχθεί η επιβολή αριθμητικών στόχων για την αύξηση του πληθυσμού. Αντί γι' αυτό, η τακτική για τον πληθυσμό πρέπει να διέπεται από την αρχή της ανάπτυξης της ευημερίας των ανθρώπων. Για το σκοπό αυτό, υπάρχει επείγουσα ανάγκη να βελτιωθεί η εκπαίδευση, οι υπηρεσίες μέριμνας της υγείας, η μέριμνα για την αναπαραγωγική υγεία, οι ευκαιρίες για απασχόληση των γυναικών και να αυξηθεί ο αριθμός των γυναικών σε θέσεις λήψεως αποφάσεων.

Όσον αφορά την τακτική για την αύξηση του πληθυσμού είναι αναγκαίο να μειωθούν τα ποσοστά βρεφικής και μητρικής θνησιμότητας.

Τα προγράμματα πρέπει να προσαρμόζονται στις τοπικές ανάγκες, και ειδικά στις ανάγκες των γυναικών. Στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων πρέπει να συμμετέχουν οι γυναικείες οργανώσεις.

V. Αναπαραγωγικά Δικαιώματα, αναπαραγωγική υγεία και οικογενειακός προγραμματισμός — Κεφάλαιο VII του Σχεδίου Προγράμματος Δράσης του Καΐρου.

«Ακρογωνιαίο λίθο της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας αποτελεί η αναγνώριση του βασικού δικαιώματος όλων των ζευγαριών ν' αποφασίζουν ελεύθερα και υπεύθυνα για τον αριθμό των παιδιών τους, και για το πότε θα γίνουν τα παιδιά αυτά, να εξασφαλίζουν την πληροφόρηση και τα μέσα για το σκοπό αυτό (και το δικαίωμα στην απόλαυση στο πιο υψηλό επίπεδο σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας)».

Συνεπώς, το EWL συνιστά ένθερμα στη διεθνή κοινότητα να υποσχεθεί ότι θα διαθέσει τους αναγκαίους πόρους και το νομικό πλαίσιο, ώστε οι γυναίκες να μπορούν να ασκούν το βασικό αυτό δικαίωμα. Οι γυναίκες χρειάζονται: Υπηρεσίες αναπαραγωγικής υγείας που να παρέχουν πλήρη πληροφόρηση για τη σεξουαλικότητα και την αναπαραγωγή. Ελεύθερη και ασφαλή πρόσβαση στα μέσα αντισύλ-

ληψης και πληροφόρηση για πιθανές παρενέργειες που αυτά προκαλούν. Προγράμματα που να ενθαρρύνουν τους άνδρες να αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους όσον αφορά την αναπαραγωγή και τη μέριμνα των παιδιών. Προγράμματα που να ικανοποιούν τις ανάγκες, τις ελλείψεις και τους περιορισμούς των γυναικών στις οποίες αυτά απευθύνονται. Προαγωγή των γυναικών σε θέσεις λήψεως αποφάσεων. Αποτελεσματική θεραπεία και πρόληψη των σεξουαλικά μεταδιδόμενων ασθενειών, καθώς και παράλληλη εξασφάλιση της ανωνυμίας των πασχόντων. Μέτρα και νόμους που να αποβλέπουν στην εξάλειψη του καταναγκασμού και της βίας εις βάρος των γυναικών.

VI. Διεθνής μετανάστευση — Κεφάλαιο X του Σχεδίου Προγράμματος Δράσης της Διάσκεψης του Καΐρου.

Οι μετανάστριες υφίστανται ιδιαίτερες μορφές διακρίσεων και βίας. Οι κυβερνήσεις πρέπει να εξασφαλίσουν ίση μεταχείριση στις μετανάστριες. Χρειάζεται να γίνουν μελέτες, για τα αίτια της μετανάστευσης, την κατάσταση των μεταναστριών και για τη συμβολή τους στην οικονομική και κοινωνική ζωή.

Οι μετανάστες πρέπει να έχουν την ίδια μεταχείριση με τους γηγενείς. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην εξάλειψη κάθε μορφής διακρίσεων εναντίον των μεταναστριών.

Οι μετανάστες πρέπει να έχουν το δικαίωμα να οργανώνονται και πρέπει να εκπροσωπούνται σε κυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς οργανισμούς.

Ο ανεπτυγμένος κόσμος πρέπει να αναλάβει την ευθύνη και να καταβάλει την προσπάθεια για την εξάλειψη των αιτιών της μετανάστευσης από τον ανεπτυγμένο κόσμο.

Το EWL καλεί τις κυβερνήσεις του βιομηχανικού κόσμου να αμνηστεύσουν τους εργάτες χωρίς άδεια, δεδομένου ότι οι εργάτες αυτοί παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην οικονομία.

Ο βιομηχανικός κόσμος πρέπει να διασφαλίσει τη λήψη πρακτικών μέτρων για την προστασία των μεταναστών εργατών από κάθε μορφής διακρίσεις, ρατσισμό και ξενοφοβία.

VII. Διεθνής συνεργασία — Κεφάλαιο XIV του Σχεδίου Προγράμματος Δράσης της Διάσκεψης του Καΐρου.

Το EWL ζητά να σταματήσουν οι θρησκευτικές και πολιτιστικές παραδόσεις (π.χ. η περιτομή γυναικών) που

παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και την αναπαραγωγική ελευθερία των γυναικών. Οι διακρίσεις που βασίζονται στο φύλο και η βία πρέπει να αναγνωριστούν ως λόγος για τη χορήγηση πολιτικού ασύλου.

VIII. Συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις — Κεφάλαιο XV του Σχεδίου Προγράμματος Δράσης της Διάσκεψης του Καΐρου.

Η συνεργασία κυβερνήσεων — NGOs έχει αποδειχθεί αποφασιστική για την εφαρμογή προγραμμάτων που προάγουν την αυτοδύναμη ανάπτυξη, το σωστό οικογενειακό προγραμματισμό που βασίζεται στην ελευθερία επιλογής και την προστασία του περιβάλλοντος. Στη συνεργασία αυτή οι NGOs παρέχουν σημαντικές υπηρεσίες σε όλες τις ομάδες του πληθυσμού, δημιουργώντας ισχυρούς δεσμούς μεταξύ κυβερνήσεων και πολιτών. Για την επιτυχία των κυβερνητικών προγραμμάτων είναι αναγκαίο οι κυβερνήσεις να χρησιμοποιούν τις NGOs κατά τη διαδικασία τόσο του προγραμματισμού όσο και της εφαρμογής.

Το EWL τονίζει ότι οι κυβερνήσεις πρέπει να αναγνωρίζουν το ζωτικό ρόλο των NGOs, να σέβονται την ευθύνη μιας NGOs στη σφαίρα επιρροής της, να αναγνωρίζουν και να βοηθούν τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των NGOs, και ιδιαίτερα, όχι μόνο να συμβουλευούνται τις γυναικείες NGOs σε συγκεκριμένα θέματα, αλλά και να συζητούν τα προγράμματα πολιτικής στο συνολικό πλαίσιο της τακτικής τους για τον πληθυσμό, να αναγνωρίζουν ότι οι NGOs με προσανατολισμό σε προβλήματα φύλου, απαραίτητως συμβάλλουν σε θέματα προγραμματισμού τα οποία αφορούν τον πληθυσμό.

Μετάφραση: Λιλή Κουράκου

